

TRANSFUZE

časopis
SPOLEČNOSTI PRO TRANSFUZNÍ LÉKAŘSTVÍ

dněs

19/97

Etický kodex získávání dárců krve, darování krve a využití transfuzních přípravků

– stanovisko výboru Společnosti
pro transfuzní lékařství ČLS JEP
z února 1997

Etický kodex získávání dárců krve, darování krve a využití transfuzních přípravků

S ohledem na rozdílnost transfuzní služby, nejednotnost koncepcí, zájmů i např. vlastnických vztahů jednotlivých transfuzních zařízení a při vědomí možných konfliktů zájmů mezi jednotlivými zařízeními transfuzní služby se považuje s odvoláním na Doporučení Rady Evropy R (4) 88 a Etický kodex darování krve a krevní transfuze Mezinárodní společnosti pro krevní transfuzi za potřebné stanovit obecně přijatelné postupy při získávání dárců krve, odběru krve a použití transfuzních přípravků.

Doporučuje se, aby byly dodržovány následující zásady:

1. Státní orgány i zdravotnická zařízení transfuzní služby by měly z důvodů zvýšení všeobecné bezpečnosti krevního převodu vždy preferovat dobrovolné bezplatné dárcovství krve a vytvářet podmínky k jeho rozvoji.
2. Dárci krve musí být zaručena svobodná volba způsobu a místa darování krve. Dobrovolní bezplatní dárci krve by v žádném případě neměli být motivováni příslibem finančního prospěchu ke změně způsobu nebo místa darování nebo k setrvání při způsobu a místě stávajícím.
3. Místo odběru krve by mělo být pro dárce dostupné, přičemž se respektuje přirozená spádovost oblastí. Žádné zdravotnické zařízení transfuzní služby by nemělo bez přechozí dohody zahájit odběry krve v oblasti, která je přirozeným spádem jiného zařízení.
4. Při nábore dárců krve a veřejných propagačních akcích by měli být veřejnost i potenciální dárci krve mj. informováni i o možnosti darovat krev v jiném zařízení, než tom, které nábor provádí a zároveň seznámeni s možností, že jim odebraná krev nebo transfuzní přípravky z ní vyrobené budou použity v jiném zařízení, než které odběr provádělo.
5. Dárce krve by měl být veden k tomu, aby daroval krev vždy v témže zdravotnickém zařízení. Pokud dárce ve výjimečných případech daruje krev nebo její složku ve více zařízeních transfuzní služby (např. standardní odběr v jednom a speciální odběry v jiném) měla by si tato zařízení vzájemně poskytovat informace o odběrech.
6. Pokud se dárce krve rozhodne změnit zařízení, ve kterém krev daruje (např. při změně bydliště), mělo by zdravotnické zařízení, ve kterém byla krev darována původně, zaslat novému zařízení dokumentaci dárce nebo výpis z ní.
7. Registr dárců krve a jejich složek každého zdravotnického zařízení je považován, při zachování obecných zásad pro manipulaci se zdravotnickou dokumentací, za veřejné vlastnictví. Zdravotnické zařízení požádá dárce o odběr v jiném zařízení, nebo provede odběr krve pro toto zařízení v případě odůvodněné potřeby, např. při neobvyklé kombinaci krevně skupinových znaků.
8. O dárcích krve jsou sdružovány jen nezbytně nutné informace. Informace o dárcích krve jsou vázány k použití výhradně pro účely transfuzní služby. Zdravotnická zařízení transfuzní služby by si měla v odůvodněných případech informace o dárcích předávat.

9. V případě zániku zdravotnického zařízení transfúzní služby jsou dárci krve upozorněni na možnost darovat krev v jiném zařízení nebo je registr dárců jinému zdravotnickému zařízení transfúzní služby předán.
10. Při odběru krve i podání transfúze je respektován Etický kodex Mezinárodní federace červeného kříže a Červeného půlměsíce.
11. Odebraná krev nebo její složky a přípravky z nich vyrobené jsou považovány až do doby použití za dar svěřený dárce do péče transfúzního zařízení. Zdravotnické zařízení odpovídá za optimální využití transfúzních přípravků dárce i veřejnosti. V případě potřeby by měla být krev poskytnuta tomu zdravotnickému zařízení, které ji potřebuje, s preferencí zdravotnických důvodů před ekonomickými.

(výbor STL 21. 2. 1997)